

Det Kongelige Forsvarsdepartement

Postboks 8126 Dep
0032 OSLO
v/Avdelingsdirektør Frede Hermansen

Deres referanse

Vår referanse
B515429/BH
Direkte telefon
993 29 091

Vår dato
06.01.2012

Høringsinnspill fra Stavanger, Sandnes og Sola kommuner om Forsvarssjefens fagmilitære råd

Vi takker for denne anledningen til å gi innspill i prosessen fram mot en ny langtidsplan for forsvaret.

Forsvarssjefen sin fagmilitære anbefaling til Forsvarsdepartementet er et viktig grunnlagsdokument for det videre arbeidet fram mot stortingsbehandlingen.

Vår observasjon er at forsvarssjefen fortsetter transformasjonen av forsvaret sin organisasjon fram mot et mer teknisk avansert forsvar, hvor styrkene er både bedre utstyrt og bedre utdannet - fra et mobiliseringsforsvar til et innsatsforsvar.

Rogaland og Stavanger-regionen var den regionen som ble utsatt for de største foreslåtte kuttene i forrige omgang. Det er derfor med glede vi ser at Stavanger-regionen, som har en vekst i verdiskaping for samfunnet som kun overgås av Oslo-regionen, igjen bekreftes som lokalisering for viktige militære funksjoner.

Overordnet

Forsvarssjefen har fortsatt ønske om å rasjonalisere og spisse aktiviteten. Viktige stikkord er færre baser, bedre utstyr og høyere kompetanse på personellet.

Vår vurdering er at anbefalingene i rapporten kan sammenfattes på denne måten, og at det i tillegg til omstillingen til et innsatsforsvar gjelder å få på plass en organisasjon og organisering som står i forhold til de tilgjengelige budsjettmidlene.

Omstilling er en kontinuerlig prosess, men vi tror det også er nødvendig i større grad å etterprøve effekter av endringer som er gjort i tidligere omstillingsprosesser i Forsvaret. Disse bør belyse effekter på

Postadresse
Postboks 8034
4068 Stavanger

Besøksadresse
Prof.Olav Hanssensvei 7A
4021 Stavanger

Telefon
51 87 49 00
Telefaks
51 87 49 01

Foretaksnr.
NO 991 479 465 MVA
Bankkontonr. 3280 21 27188

www.greaterstavanger.com

personellet, tilgjengelig kompetanse og ikke minst etterprøve om de økonomiske effektene stemmer i forhold til prognosene som lå til grunn for tiltakene - ikke for å reversere tidligere beslutninger, men for å gjøre framtidige prosesser bedre.

Luftforsvaret

Luftforsvaret er den våpengrenen som er under størst omstilling, og hvor utfordringene med å bli enige om struktur forventes å være mest krevende.

Lokale effekter

Beredskapsbasefunksjonen for kampfly på Sola foreslås i prinsippet nedlagt, men Sola skal fortsatt være base for redningshelikopterberedskap, operert av Luftforsvaret.

Justisdepartementet har levert sitt forslag i Stp.146S og innstilling 82S, hvor det ligger fast at Sola blir en viktig base for redningstjenesten, noe som også er bekreftet i Forsvarssjefen sin rapport.

Følgende er klippet fra proposisjonens kapittel 5.3:

«Eksisterende basestruktur med seks redningshelikopterbaser (Rygge, Sola, Florø (detasjement), Ørland, Bodø og Banak) og full tilstedevakt på fastlandet foreslås videreført. Sola anbefales å være basen hvor de nye redningshelikoptrene skal fases inn (opplæring mm)»

Vi vil påpeke viktigheten av at det investeres i ny infrastruktur, hangarer m.m. for redningshelikoptrene på Sola. Vi ser indikasjoner på vilje til slike nødvendige tiltak i anbefalingen (referanse til hangarer fra 1940 årene), men behovet uttrykkes ikke i klartekst.

Lokalisering av ledelsen for 330-skvadronen

I anbefalingen går det ikke klart frem hvorvidt ledelsen for 330-skvadronen, som har ansvar for alle redningshelikoptrene, fortsatt skal være basert på Sola.

På dette punktet vil vi fremheve at Sola bør opprettholdes som hovedbase for 330-skvadronen, blant annet fordi det er på Sola landets fremste operative miljø for helikoptre finnes. Dette omfatter både utdannings- og tekniske miljø.

Videre er Hovedredningssentralen for Sør-Norge lokalisert på Sola, og vi vil påpeke viktigheten av samlokaliseringen av 330-skvadronens ledelselement med det faglig sterke miljøet ved landets største hovedredningssentral.

Det er også et poeng her at NAW SARH prosjektet er etablert på Sola, og et nært samarbeid mellom 330-skvadronen og NAW SARH vil bli avgjørende i en krevende implementering, både geografisk og faglig.

Sivilt militært samarbeid på Sola om vedlikehold og simulatortrening for helikopter

Sola og Nordsjøen kommer ubestridt til å romme Norges viktigste sivile helikoptermiljø, faglig og operativt, i mange år framover, noe som er blitt ytterligere forsterket ved at det er kommet til nye store oljefunn i Nordsjøen.

Vedlikeholds- og simulator-treningsvirksomhetene som allerede eksisterer og som det nå bygges videre på i regionen, er også dokumentert i "Gjennomførbarhetsstudien Nasjonalt Kompetansesenter for Helikopter" (Trening & Simulator). (FD 2011)

I 2008 besluttet regjeringen å inngå et samarbeid med den nasjonale industrien vedrørende en forstudie for å se om det var grunnlag for å etablere et nasjonalt kompetansesenter for helikopter i Norge, for den sivile og offentlige helikoptervirksomheten, samt å utrede dennes behov og betydning for nasjonal kompetanse. Forstudien ble finansiert av Nærings- og handelsdepartementet og Forsvarsdepartementet. Studien konkluderte med at et nasjonalt kompetansesenter for trening og simulering basert på nasjonalt og nordisk militært behov, samt en lokalisering på Sola med private aktører knyttet opp mot olje- og gassindustrien, vil gi økt ny nasjonal teknologi, verdiinnovasjon, entreprenørskap og kompetansebygging. En slik løsning understøtter målsettingen i St.meld. nr. 38 (2006-2007): "Forsvaret og industrien - strategiske partnere", der målet var å øke oppmerksomheten rundt industrielt samarbeid knyttet til forsvarsanskaffelser.

Gjennom studien ble det påpekt at de årlige treningskostnadene knyttet til helikopter kan reduseres med inntil 30 % ved en samlokalisering. Et nasjonalt kompetansesenter kan gi skreddersydd opplæring i forhold til norske og nordiske behov. En samlokalisering med den private helikoptervirksomheten knyttet til offshore-industrien vil gi store besparelser og faglige synergier.

Annen militær aktivitet på Sola

Vi ser at de andre militære funksjonene som er på lokalisert på Sola ikke omtales direkte. Vi vil benytte anledningen til å understreke viktigheten av disse, som dels er vertslands (Host Nation Support) oppgaver.

Selv om disse oppdragene hver for seg er mindre og er regulert av andre avtaler som gjør at Forsvarssjefen ikke har omtalt disse direkte, imøteser vi forsikringer om at følgende forhold videreføres:

- COB avtalen (tankflybase og forhåndslagring av drivstoff)
- Lagring av materiell for USA
- Mottaksterminal for Joint Warfare Center(JWC), NATO Foracs med mer.

Det er ikke noe som tilsier at disse vil forsvinne før «kundene» NATO/USA beslutter dette, men det er viktig at Norge som Host Nation ikke skaper usikkerhet omkring norsk støtte.

Sola er i dag en av to bredskapsbaser (Sola og Rygge) for skarpe F-16 jagerfly i Sør-Norge, noe som må opprettholdes i fremtiden.

Heimevernet

Dagens struktur med Agder og Rogaland heimevernsdistrikt 08, plassert i Vatneleiren, anbefales videreført.

Totalstyrken er anbefalt redusert fra 45.000 til 30.000 soldater i framtiden.

Med dagens bevilgninger er det i praksis ikke mulig å stille 45.000. Med en påfølgende revurdering av område- og styrkefordelingen er det en ambisjon om å få et Heimevern som har midler til å oppnå sin mål, både angående personell og utstyr.

Likevel vil vi oppfordre Forsvarsdepartementet til å nøye vurdere om kun økonomi skal styre en slik nedskalering. Heimevernet sin egenart har vært definert av dets tilstedeværelse og lokalkunnskap. De lokale HV-områdene inngår som en viktig del av den lokale- og regionale beredskapen. En grundig utredning omkring dette vil være viktig å ta med i den videre prosessen.

Vi har gang på gang sett verdien av at den lokale redningsledelse har kunnet kalle på HV-mannskaper i krisesituasjoner, sist i forbindelse med uværet på Vestlandet hvor HV-mannskaper blant annet deltok i linjerydding.

Sjøforsvaret

Rekruttskoleaktiviteten på KNM Harald Hårfagre videreføres, både for Sjøforsvaret og Luftforsvaret, sammen med befalsutdanningen.

Vi vil berømme forsvarsledelsen/forsvarsdepartementet for å ha lyttet til de signaler vi formidlet i forrige omgang.

Dette var en klok beslutning som vil være til det beste for forsvaret og de mange rekrutter som kan starte sin vernepliktstjeneste på et glimrende anlegg.

Joint Warfare Center – Jåttå

Joint Warfare Center omtales i denne sammenheng ikke direkte. Det norske forsvaret yter vertslandsstøtte til JWC, og viktigheten av å styrke organiseringen av denne funksjonen er understreket i rapporten.

Jåttå har nylig blitt vurdert i en større Nato-studie og er anbefalt opprettholdt.

Dette er kontinuerlig pågående prosesser hvor det vil være ekstremt viktig for Norge at vi viser vilje til å beholde det som kanskje er en av de mest avanserte fasilitetene for samtrening av Nato-styrker for fellesoperasjoner. Vi vil derfor sterkt oppfordre til at norsk vertslandsstøtte tydeliggjøres og uttrykkes klart i enhver sammenheng. Stavanger kommune har eksempelvis inngått en separat «samarbeidsavtale» med NATO JWC om å bidra til å støtte virksomheten og de ansatte på JWC utfra sitt ståsted som vertskommune.

Fellesaktiviteter på tvers av etater og forsvarsgrener

Stavanger-regionen er i sterk vekst og vi opplever at arealknapphet skaper press på bynære arealer.

Skytebaneanleggene på Vatne, som brukes av militære, politiet og sivile, er et eksempel på dette. Dette er anliggende som alle parter må jobbe sammen om for å finne en god løsning på. Vi vil derfor anmode om et eget møte for å diskutere en mulig vei framover i denne saken.

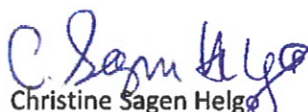
Konklusjoner

Det er gledelig at rapporten bekrefter videreføring av en sterk tilstedeværelse i landets 3. største region. Først og fremst ved at rekruttskolevirksomheten på KNM Harald Hårfagre videreføres.

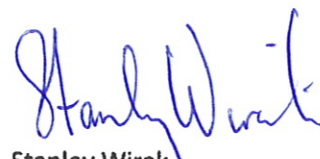
De andre sakene vi kommer til å jobbe målrettet for er:

1. Videreføring av ledelseelementet for 330-skvadronen på Sola.
2. Forsvaret må i tråd med intensjonene om å utvikle militært/sivilt samarbeid på valgte områder, benytte anledningen til å bygge opp under det sterke miljøet som i dag finnes i Norge og på Sola for operasjonell/teknisk virksomhet og simulatortrening for helikoptre.
3. Sola må bli stedet for innfasing og opptrening av mannskapene til de nye redningshelikoptrene.
4. At det ikke skapes usikkerhet om videreføring av Host Nation support oppgaver på Sola.
5. At støtten til NATO sitt Joint Warfare Center (JWC) tydeliggjøres og forsterkes både nasjonalt og lokalt.
6. At Heimevernet, på tross av en styrkereduksjon i antall, gis tilstrekkelig med midler til å opprettholde tilstedeværelse og kvalitet i det som er en unik beredskapsressurs i krisesituasjoner. Denne rollen kan ikke dagens innsatsforsvar fylle, og her er HV sin egenart gjennom lokalkunnskap og tilstedeværelse en nøkkelfaktor.

Med vennlig hilsen

Christine Sagen Helge
ordfører i Stavanger

Ole Ueland
ordfører i Sola

Stanley Wirak
ordfører i Sandnes

Saksbehandler
Greater Stavanger v/Birger Haraldseid